

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΗ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2009 - 10:

α. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Εξεταστέα ύλη:

1. Houssayé J., *Οι δεκαπέντε παιδαγωγοί. Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2000.

- Εισαγωγή
- Johann Heinrich Pestalozzi
- Friedrich Froëbel
- John Dewey
- Ovide Decroly
- Maria Montessori
- Anton Semyonovitch Makarenko
- Roger Cousinet
- Célestin Freinet
- Alexander Sutherland Neill
- Carl Rogers

2. Χρυσafiδης Κ., *Επιστημολογικές αρχές της προσχολικής αγωγής. Το νηπιαγωγείο στο χώρο της ιδεολογίας και της επιστήμης*, Αθήνα, Τυπωθήτω - Δαρδανός, 2004.

- Πρόλογος
- Εισαγωγή
- Τρίτο κεφάλαιο: Παιδαγωγικές προεκτάσεις της επιστημολογίας
- Τέταρτο κεφάλαιο: Η διαμόρφωση της προσχολικής αγωγής με βάση τις ποικίλες παιδαγωγικές θεωρίες

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bertrand Y., *Σύγχρονες εκπαιδευτικές θεωρίες*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1994.

- Κριβάς Σ., *Παιδαγωγική Επιστήμη: Βασική Θεματική*, Αθήνα, Gutenberg, 2005.
- Μουμουλίδου Μαρία, *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση: Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*, Αθήνα, Τυπωθήτω -Δαρδανός, 1996.
- Νηλ Α. Σ., *Σάμερχιλ. Το ελεύθερο σχολείο*, Αθήνα, Καστανιώτης, 1978.
- Ντιούι Τ., *Το σχολείο και η κοινωνία*, Αθήνα, Γλάρος, 1982.
- Ντιούι Τ., *Εμπειρία και εκπαίδευση*, Αθήνα, Γλάρος, 1980.
- Ντιούι Τ., *Το σχολείο που μ' αρέσει*, Αθήνα, Γλάρος, 1982.
- Röhrs H., *Το κίνημα της προοδευτικής εκπαίδευσης*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1990.

β. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ-Ι

Εξεταστέα ύλη:

- Έννοια και έργο της εξελικτικής ψυχολογίας. Εξέλιξη, ανάπτυξη. Αρχές της ανάπτυξης. Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: Τα κρίσιμα ερωτήματα της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.
- Τα κριτήρια της επιστημονικής περιγραφής, τεχνικές συλλογής δεδομένων. ερευνητικός σχεδιασμός, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του ερευνητικού σχεδιασμού και των τεχνικών συλλογής δεδομένων.
- Θεωρητικές κατευθύνσεις στην εξελικτική ψυχολογία. Στάδια ανάπτυξης σύμφωνα με Piaget, Freud, Erikson, Vygotsky. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα και πορεία της βιοσωματικής, ψυχοκινητικής, νοητικής, γλωσσικής, συναισθηματικής, κοινωνικής ανάπτυξης.
- Αναλυτική περιγραφή της ανάπτυξης στις διάφορες φάσεις της ζωής του ατόμου: Προγεννητική περίοδος, βρεφική ηλικία.
- Γενετικές επιδράσεις στην ανθρώπινη συμπεριφορά.
- Προγενετική ανάπτυξη και γέννηση.
- Πρώτη βρεφική ηλικία: Οι αρχικές ικανότητες και η διεργασία της αλλαγής. Οι πρώτες ικανότητες, συντονισμός, μηχανισμοί αναπτυξιακής αλλαγής, συντονίζοντας τις ξεχωριστές πορείες της ανάπτυξης. Η πρώτη μεταγενετική βιο-κοινωνικο-συμπεριφορική μεταστροφή.
- Τα επιτεύγματα του πρώτου χρόνου: Βιολογικές, γνωστικές αλλαγές. Η νέα σχέση με τον κοινωνικό κόσμο. Μια νέα βιο-κοινωνικο-συμπεριφορική μεταστροφή.
- Το τέλος της βρεφικής ηλικίας: Βιολογική ωρίμανση, ένας νέος τρόπος σκέψης, η ανάπτυξη των σχέσεων του παιδιού με τον άνθρωπο που το φροντίζει. Μια νέα αίσθηση του εαυτού.
- Οι πρώτες εμπειρίες και οι επιπτώσεις στη μετέπειτα ζωή: Οι ευνοϊκότερες συνθήκες για τη βρεφική ανάπτυξη. Οι επιδράσεις του αποχωρισμού. Το ευάλωτο και η ανθεκτικότητα. Ανάκαμψη από την αποστέρηση. Επανεξέταση της σπουδαιότητας της βρεφικής ηλικίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Cole, M. & Cole, S. (2000). *Η ανάπτυξη των παιδιών* (τομ. Α). Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Craig, G.J. & Baucum, D. (2007). *Η ανάπτυξη του ανθρώπου* (τομ. Α). Αθήνα: Παπαζήσης.
- Δημητρίου-Χατζηνεοφύτου, Λ. (2001). *Τα 6 πρώτα χρόνια της ζωής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Steuer, F.B. (2005). *Η ψυχολογική ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Ελλην.

Υ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Εξεταστέα ύλη:

A. ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Πρωτοελληνική,
2. Κρητομυκηναϊκή, Γραμμική Β'
3. Αρχαία Ελληνική και διάλεκτοι
4. Ελληνιστική Κοινή
5. Μεσαιωνική Ελληνική
6. Νέα Ελληνική
7. Καθαρισμός-Δημοτικισμός
8. Ελληνικά Αλφάβητα
9. Νέες ελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα

B. ΔΟΜΗ

1. Γλώσσα-Λόγος
2. Φωνητική-Φωνολογία
3. Μορφολογία
4. Λεξιλόγιο
5. Σύνταξη
6. Σημασιολογία

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Ανδριώτης, Ν., 1992, *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, ΙΝΣ, Θεσσαλονίκη.
- Χρήστος Κλαίρης - Γεώργιος Μπαμπινιώτης (σε συνεργασία με τους Αμ. Μόζερ, Αικ. Μπακάκου-Ορφανού, Στ. Σκοπετέα) (2005). *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική - Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Lyons J., 2002, *Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία*, (Α. Αναστασιάδη, Ζ. Γαβριηλίδου, Α. Ευθυμίου μετάφραση), εκδ. Μεταίχμιο.
- Μπαμπινιώτης, Γ., 1985, *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, 1985.
- Παυλίδου Θεοδοσία, 1997, *Επίπεδα Γλωσσικής Ανάλυσης*, Παρατηρητής.
- Τονετ, Η., 1995, *Ιστορία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Εκδόσεις Παπαδήμα, Αθήνα.
- Τριανταφυλλίδης, Μ., 1938, *Νεοελληνική Γραμματική*, τ. Α', Ιστορική Εισαγωγή, Αθήνα (ανατύπωση στα Άπαντα, τ. 3ος, Θεσσαλονίκη, 1981).
- Φιλιππάκη-Warburton, 1992, *Εισαγωγή στη Θεωρητική γλωσσολογία*, Νεφέλη, Αθήνα.

Αλεξανδρούπολη 27.04.09